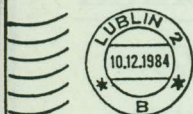

POLSKI ZWIĄZEK FILATELISTÓW
ZARZĄD OKRĘGU W BYDGOSZCZY

Hustrowany Biuletyn Tematyczny

*Klub
Zainteresowań*

28

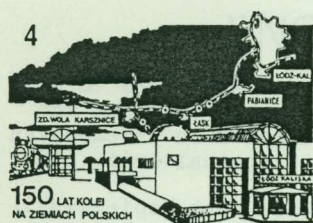

2
czerwiec
1995

ROK
VIII

Kolejnictwo

• PISMO FILATELISTÓW TEMATYKÓW KOMUNIKACJI SZYNOWEJ •

150 LAT KOLEI NA ZIEMIACH POLSKICH

150 LAT KOLEI NA ZIEMIACH POLSKICH

90-900 Łódź-2

150 LAT KOLEI NA ZIEMIACH POLSKICH

R

9

Prezentujemy niektóre znaki pocztowe oraz inne walory z okazji jubileuszu. Bliżej zostały omówione na s.3.

WYSTAWA FILATELISTYCZNA

---

150 LAT KOLEI NA ZIEMIACH POLSKICH

BYDGOSZCZ • 24.11•2.12.1995

Miło nam poinformować wszystkich Kolegów, że pięknym akcentem wieńczącym obchody 150-lecia kolei na ziemiach polskich, będzie wystawa filatelistyczna III stopnia o zasięgu krajowym w Bydgoszczy.

Organizatorami wystawy są; Dyrekcja Generalna PKP, Zarząd Okręgu PZF w Bydgoszczy oraz Klub Zainteresowań PZF "Kolejnictwo".

Wystawa oparta będzie o eksponaty Członków naszego klubu. Apelujemy więc do Kolegów Wystawców, aby zarezerwowali swoje zbiory w terminie wyżej podanym, do dyspozycji Organizatorów imprezy. Zaproszenia imienne wyślemy wkrótce.

Wystawa będzie jednocześnie generalnym przeglądem dorobku Klubu po 10-ciu latach działalności. A jest się czym pochwalić.

ZAPRASZAMY

Informujemy także, że w ostatni dzień trwania wystawy odbędzie się SPOTKANIE tj. w sobotę 2 GRUDNIA. Będzie ono odbiegać formą od dotychczasowych, ponieważ w programie przewidziano m.in. wspólne zwiedzenie wystawy w fachowym gronie Kolegów Wystawców i Sędziów. O szczegółach informujemy w następnym biuletynie, który - UWAGA! - zamiast we wrześniu, ukaże się wyjątkowo dopiero w połowie LISTOPADA - (z uwagi na organizację wystawy). Biuletynu grudniowego zatem nie będzie.

DZIĘKUJEMY TORUNIOWI

W marcowym spotkaniu na toruńskiej starówce uczestniczyło 18 Kolegów, a wraz z zaproszonymi Gośćmi było nas 22. Mała salka użyczona nam przez Zarząd Okręgu "pękała w szwach". Mimo, że deszczowa aura przemoczyła przybyłych, w przytulnej i kameralnej izbie zabytkowej Posthalterii, atmosfera była ciepła i serdeczna.

Dużą niespodziankę sprawił prezes ZO PZF w Toruniu Lech Popielewski, który w zajmujący sposób opowiedział m.in. o historii i początkach poczty w grodzie Kopernika. Sensacją była natomiast możliwość obejrzenia fragmentów zbiorów Prezesa, z unikalnymi(!) przesyłkami ekspediowanymi koleją z połowy ubiegłego wieku, w tym także, z Drogi Żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej. W dalszej części przeczytano regulamin oraz przedyskutowano niektóre aspekty wystawy filatelistycznej i założenia następnego, grudniowego spotkania w Bydgoszczy. Dopisała również podaż materiału filatelistycznego i literatury o tematyce kolejowej.

Pyszne, toruńskie pierniki w czekoladzie wraz z kawą, wzmacniały Kolegów przez całe spotkanie. Przebiegło sprawnie, dzięki zaangażowaniu Kol. K. Zwolińskiego oraz wiceprezesa ZO - Alojzego Oszuścika.

W imieniu wszystkich przybyłych dziękujemy za gościnność!

**CO,
GDZIE,
KIEDY?**

150 LAT KOLEI NA ZIEMIACH POLSKICH

ŁÓDŹ Sekcja Łódzka naszego klubu (utworzona zupełnie nieoczekiwanie!) pod przewodnictwem Kol. Ireneusza Kołacińskiego, przygotowała niezwykle ambitny i atrakcyjny program obchodów. Rozpoczęcie nastąpiło już 23 maja, otwarciem ekspozycji filatelistycznej w Ośrodku Kultury "Górna", na którą złożyły się ekspozyty; "Kolejnictwo" (Piotra Smarzyka), "Mosty kolejowe (Andrzeja Świątki) oraz "Parowozy" (Marcina Borkowskiego). 11 czerwca ekspozycja trafi do holu dworca PKP Łódź Kaliska. Przy wernisażu czynna będzie poczta peronowa. Urzędnik Poczty Polskiej dysponować będzie stemplem "Poczta Peronowa", okolicznościowym datownikiem (fot.3) tudzież pamiątkową erką (fot.9). Klub Zainteresowań "Frankotyp" uruchomi maszynę frankującą z nakładką ukazującą m. in. parowóz Tkt 48-39 oraz postać św.Katarzyny (fot.5). Przy stoisku pocztowym będzie można nabyć okolicznościowe karty (fot.4) a także pocztowe formularze kartkowe z ilustracjami; pocztowca poczty peronowej oraz parowozem i pierwszymi zdaniem wiersza J.Tuwima "Stoi na stacji lokomotywa...". W tym też dniu ok.godz.8.00 specjalny pociąg przewiezie pocztę do stacji Zduńska Wola - Karsznice. Przesyłki będą opatrzone odciśnięciem gumowego stempla "Przewieziono pociągiem Retro". Podajemy adresy, na które należy kierować korespondencję. ● Przewóz poczty (przesyłki odpowiednio opłacone należy nadsyłać do 5 czerwca); UPP 90-959 Łódź 2, P - 2001 z dopiskiem "Przewóz koleją Karsznicka"; ● Klub "Frankotyp", Polski Związek Filatelistów, 90-950 Łódź 1, P - 325 lub ● Ireneusz Kołaciński, 90-982 Łódź 58, P - 11.

WARSZAWA Oprócz datownika Pierwszego Dnia Obiegu, który będzie stosowany do znaczków (o czym informowaliśmy w poprzednim numerze), będą 14 czerwca w użyciu jeszcze dwa; w up. Warszawa 1 (00-950) z parowozem Cockerill (fot.1) oraz w Grodzisku Mazowieckim 1 (05-825) z parowozem Pm 36.1 (fot.2). W wymienionych urzędach będą także okolicznościowe erki z napisem "150 lat kolei na ziemiach polskich". Czynna będzie również poczta peronowa (specjalny stempel). Tegoż dnia planowany jest przewóz poczty z Warszawy do Grodziska Mazowieckiego. Na przesyłki przygotowano specjalne nalepki (fot.6) w cenie 50 gr. Na stoiskach pocztowych (czynnych; Warszawa Główna 10.00 - 14.00, Grodzisk Maz. 12.00 - 16.00) będzie można nabyć pocztowe formularze kartkowe z ilustracjami awersów medali; pierwszego, wybitego w 1845 roku z okazji otwarcia DZ WW (fot.7) oraz obecnego, wydanego z okazji jubileuszu 150-lecia (fot.8). Koledzy choćby pozyskał przesyłki z przewozu poczty powinni pisać pod następujący adres; ● Rejonowy Urząd Poczty Warszawa Śródmieście, Sekcja Organizacji Usług Pocztowych, ul.Świętokrzyska 31/33, 00-941 Warszawa.

USTRŃ Od 15 lipca do 15 sierpnia czynna będzie WF "Kolejnictwo" z okazji 150-lecia kolei polskich i 10-lecia oddania do eksploatacji Przystanku Osobowego Ustrów Zdrój. Organizatorem jest Koło PZF nr 60 reprezentowane przez przewodniczącego, klubowego Kolegę - Stanisława Głowackiego. Otwarcie wystawy w sobotę 15 lipca o g.11 w Muzeum Hutnictwa i Kuźnictwa przy ul.Hutniczej 3. Nie będzie datownika okolicznościowego.

ARKUSIKI > komplet - 16 zł 50 gr

Podajemy za »Filatelistą« 5/95 informację o emisji znaczków, które ukazą 9 czerwca:

☞ Za ewentualne zmiany redakcja nie ponosi odpowiedzialności.

☞ Ciąg dalszy katalogu Michel'a w następnym n-rze.

- ★ Znaczki wykonano techniką offsetową na papierze kredowym, w formacie 43 x 31,25 mm, w nakładzie po 1,5 mln. sztuk każdej wartości. Arkusz sprzedażny zawiera 12 znaczków, w jednym arkuszu po 6 wartości 35 gr i 60 gr; po 6 wartości 80 gr i 1 zł - w drugim. ★

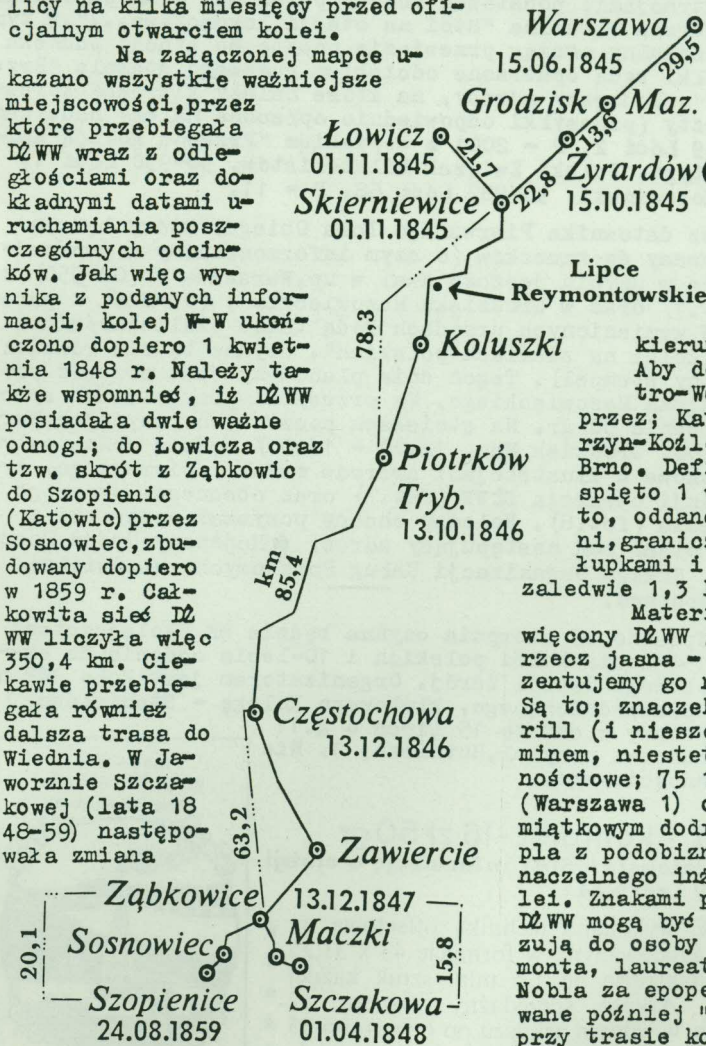
DZWW

O Drodze Żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej wydrukowano już wiele książek, zaś z artykułów prasowych na ten temat można by złożyć jeszcze kilka. Jubileusz 150-lecia napewno zaowocuje licznymi publikacjami, zarówno w prasie specjalistycznej jak i tej zwykłej, codziennej o zasięgu ogólnopolskim. Jest więc pewność, że każdy kto zechce poszerzyć swą wiedzę, nie będzie miał zbyteńnego problemu z dotarciem do odpowiednich źródeł. Skromne łamy naszego biuletynu nie pozwalają nam, na obszernie opisanie historii tego najbardziej słynnego szlaku kolejowego na ziemiach polskich. Zdecydowaliśmy się więc na trzy "rzeczy"; zamieszczenie mapki z trasą DZWW i stosownym komentarzem, przedstawianiem materiału filatelistycznego, który do tej pory ukazał się na ten temat, oraz (wyjątkowo) mały akcent pozafilatelistyczny, lecz niezwykle interesujący pod względem historycznym - wzmianki z gazet warszawskich, oddających atmosferę w Stolicy na kilka miesięcy przed oficjalnym otwarciem kolei.

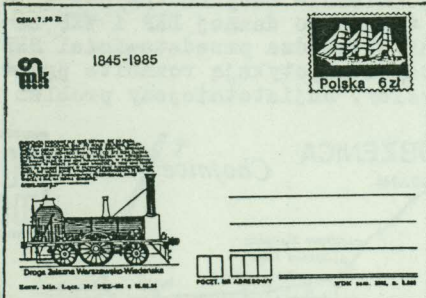
Na załączonej mapce ukazano wszystkie ważniejsze miejscowości, przez które przebiegała DZWW wraz z odległościami oraz dołączonymi datami uruchamiania poszczególnych odcinków. Jak więc wynika z podanych informacji, kolej W-W ukończono dopiero 1 kwietnia 1848 r. Należy także wspomnieć, iż DZWW posiadała dwie ważne odnogi; do Łowicza oraz tzw. skrót z Żąbkowic do Szopieniec (Katowic) przez Sosnowiec, zbudowany dopiero w 1859 r. Całkowita sieć DZWW liczyła więc 350,4 km. Ciekawie przebiegała również dalsza trasa do Wiednia. W Jaworznie Szczakowej (lata 1848-59) nastąpiła zmiana

kierunku jazdy na zachodni. Aby dojechać do stolicy Austro-Węgier pociągi kursowały przez; Katowice, Gliwice, Kędzierzyn-Koźle, Racibórz, Ostrawę i Brno. Definitywnie całą tę trasę spięto 1 września 1848 roku kiedy to, oddano do eksploatacji ostateczny, graniczny odcinek między Chałupkami i Bohuminem o długości zaledwie 1,3 km.

Materiał filatelistyczny poświęcony DZWW jest wyjątkowo ubogi - rzecz jasna - do chwili obecnej. Prezentujemy go na sąsiedniej stronie. Są to; znaczek 2403 z parowozem Cockerill (i nieszczęśliwie "obcięty" kominem, niestety), datowniki okolicznościowe; 75 162 (Wrocław 2) i 85 161 (Warszawa 1) oraz cząstka Ck 69 z pamiątkowym dodrukiem wykonanym do stempla z podobizną Stanisława Wysockiego, naczelnego inżyniera, budowniczego kolei. Znakami pośrednio związanymi z DZWW mogą być także te, które nawiązują do osoby i życia Stanisława Reymonta, laureata literackiej Nagrody Nobla za epopeję "Chłopi". Lipce, nazwane później "Reymontowskimi", leżące przy trasie kolei, posłużyły Pisarzo-

o charakterze robotnika torowego (sygnalisty). Napisałszy o tym szerzej w IBT 10 (4/1990). Z bogatego materiału zamieszczamy reprodukcje tylko dwóch walców; znaczka z podobizną Reymonta (2661) oraz datownika z okazji 650-lecia Lipiec.

Korzystając ze specjalnego informatora wydanego przez PKP z okazji Jubileuszu, możemy podać Kolegom najważniejsze imprezy, jakie przewidziano w miesiącu czerwcu; 12.06 - odsłonięcie tablicy pamiątkowej (Dworzec W-wa Śródmieście), 13.06 - złożenie kwiatów na grobie St. Wosockiego (Stare Powązki), 14.06 - główne uroczystości (Dworzec W-wa Główna, g.11.00).

Przez 5 dni, tj. od 14 do 18 czerwca będą odbywać się parady parowozów oraz kursować będą specjalne pociągi "Retro" do Grodziska Mazowieckiego i Łowicza. Czerwcowe obchody zakończy Europejski Kongres Katolicki Kolejarzy i Pracowników Poczty, odbywający się (kolejno): w Krakowie, Częstochowie i Warszawie, w dniach od 18 do 20 czerwca. (KŻ)

● Odebrano wiadomość, że obstalowane w zakładach machin PP. K. J. i J. Cockerill (Kokeryl) w Seraing (Serę) na modele dla tutejszej Dyrekcji kolei żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej: lokomotywa, dylizans, wagon odkryty i furgon zamknięty do transportowania towarów, zupełnie już ukończone i na okrętach z Belgii do Gdańska, dla dalszego odtransportowania do Warszawy, wyexpedjowanymi zostały. Tymczasem tu w kraju, około 6.000 ludzi pracuje nieprzerwanie nad zrównaniem, groblowaniem i plantowaniem gruntów na całej linii zaprojektowanej drogi szynowej.

● Próba nowej kolei do Skierniewic już szczęśliwie odbyta została. Mieszkańcy Łowicza z radością przewidują, że w przyszłym roku jarmark święto-mateuszowski zaludni Łowicz tak, jak nigdy nie był od czasu swego istnienia. Będzie bowiem można jednegoż dnia napić się herbaty lub kawy w Warszawie, zjeść na śniadanie bażanta w Skierniewicach, obiadować i jarmarkować w Łowiczu i być w Teatrze Warszawskim na pięknym widowisku.

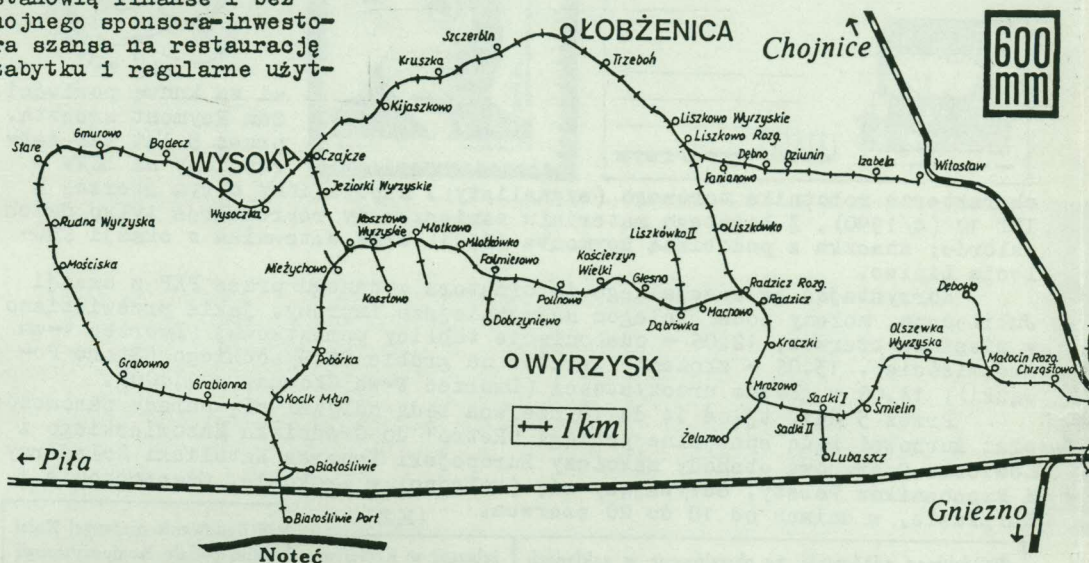
● Budowanie pierwszej Kolei żelaznej w Królestwie Polskim podał Kompozytorowi muzycznemu Panu Franc. Wilczek myśl do wydawania numerami, o ile stacje teje kolei ukończone będą, kompozycji muzycznych na uświetnienie wielkiego dobrodziejstwa dla kraju naszego; i obecnie wysłała już Skierniewicka Polka, z widokiem stacji głównej Warszawskiej (Bahnhof) z dołączeniem objaśnień w języku polskim i francuskim, iak ten taniec powszechnie ulubiony, obecnie w salonach paryzkich podług metody Laborda jest tańczonym. Pracę tę ofiarował Autor Xięniczce Zofii, Córce JO. Xięcia Gorkczak Generała Adjut. J. C. K. M., Przydującego w Komitecie drogi kolei żelaznej Warsz.—Wiedeńskiej. Wydanie jest bardzo ozdobne; egzemplarze znajdują się we wszystkich Składach muzy po zł 1^{1/2}.

● Wczoraj jeden z chłopaków ulicznych przechodzący Krakowskim Przedmieściem popisywał się talentem doskonałego udawania gwizdu lokomotywy drogi żelaznej. Przyznać należy, iż ma talent rzadki, i znaleźli się amatorowie, a razem litościwi, którzy hojnie wsparli tego ubogiego śpiewaka.

283 kilometry, 104 przystanki

Połączona sieć Bydgoskich i Wyrzyskich Kolei Powiatowych obchodzi w bieżącym roku 100-lecie istnienia. Wszelako, zacnego jubileuszu doczekało tylko ok. 150 km tras. Blisko połowę z nich zlikwidowano, z czego większą część na terenach dawnej BKP. Jednakże to, co pozostało, stanowi obecnie swoisty unikat w europejskiej skali. W Europie nie ma podobnej, tak drugiej kolejki o tak wąskim rozstawie szyn (600 mm). Problem reaktywowania sympatycznej "ciuchci" od lat podnoszony był (i jest nadal) w regionalnej prasie. Jak do tej pory, efekt publikacji jest niewspółmiernie mały do "czynów". Przywróceniem turystycznego ruchu na wąskich torach po dawnej BKP i WKP zainteresowani są niemieccy hobbyści. Jak jednak stwierdza przedstawiciel PKP mgr Kazimierz ŚWITAJSKI z Bydgoszczy, pertraktacje napotykają rozmaite przeszkody różnorodnej natury. Jak łatwo się domyśleć, najistotniejszy problem stanowią finanse i bez hojnego sponsora-inwestora szansa na restaurację zabytku i regularne użyt-

wanie kolejki jest w zasadzie znikoma. Cóż, pozycjemy, zobaczymy.

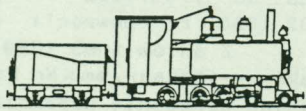
"Super" mapka przedstawia całkowitą sieć bydgosko - wyrzyskiej KP z czasów jej największego rozkwitu i potęgi, tzn. z lat 1907-1923. Najwcześniej uruchomiono odcinek Białośliwie - Łobżenica - 21 lutego 1895 r. (WKP), natomiast na Bydgoskiej KP połączenie z Maksymilianowa do Gądozca - 12 maja 1895. Niespełna tydzień później, 18 maja, otwarto ważną linię z Bydgoszczy do Koronowa i ta data znalazła się na stemplu okolicznościowym.

Cóż można powiedzieć o "Jubilacie"? Bez wątplenia przyczyniła się do gospodarczego ożywienia regionu. Jej tory dochodziły do cegielni, młynów, tartaków, gorzelni, cukrowni, portów rzecznych, majątków rolnych, a nawet... do kopalni węgla brunatnego! W 1911 roku, połączonymi siłami obu kolei przewieziono blisko 275 tys. ton towarów i ponad 350 tys. pasażerów. Były to najlepsze rezultaty w historii.

W dokumentacji pocztowo-filatelistycznej, Bydgosko-Wyrzyska Kolej Powiatowa zaistniała dopiero teraz. Z przyjemnością możemy poinformować, że naszą klubową inicjatywę wsparł czynnie ZWIĄZEK ZAWODOWY MASZYNISTÓW KOLEJOWYCH w POLSCE, ZAKŁAD TABORU w BYGOSZCZY reprezentowany przez przewodniczącego Józefa ŚWITAJSKIEGO. Organizacja związkowa maszynistów zaś sponsorowała datownik okolicznościowy (zamieściliśmy go w poprzednim numerze) oraz pamiątkowy dodruk na całostce, który prezentujemy na 3 stronie. W imieniu wszystkich Członków KZ PZF "Kolejnictwo", Zarząd klubu składa serdeczne podziękowanie.

Stempel okolicznościowy ukazuje sylwetkę parowozu wąskotorowego produkcji amerykańskiej z Fabryki Baldwina w Filadelfii z roku 1917. Na trasach BKP kursowały aż dwie takie lokomotywy i po 1945 roku zostały oznaczone na PKP jako seria Pwaa3 (901,902).

Posiadały charakterystyczny układ osi 2 - 3 - 0 oraz dwuosiowy tender. Kolegom Wystawcom, specjalizującym się w parowozach, doszedł piękny znak pocztowy, i to - w dziale "amerykańskim".

Dodruck na całostce upamiętnia stalowy most wysokowodny na rzece Brdzie, tuż pod Koronowem z roku 1894, stanowiący cenny zabytek kultury technicznej XIX stulecia. Składa się z trzech przęseł kratowych, parabolicznych, odwróconych ku dołowi, opartych na wysokich stalowych podporach. Wysokość mostu od lustra wody wynosi 22 m (ponad 7-mio kondygnacyjny budynek), a jego długość 121,25 m. Konstrukcja waży ponad 77 ton. Rok 1991 był ostatnim, w którym kursowały po nim pociągi. Decyzja o wstrzymaniu ruchu, spowodowała prawie natychmiastową rozbiórkę torowiska z Koronowa w kierunku wiaduktu. Na moście tworzy się coraz więcej "prześwitów", a przyczółki zarastają bujną roślinnością.

opr. Krystian Żurawski

● Wykorzystano mat. źródłowe; B. Pokropiński "Koleje wąskotorowe regionu bydgoskiego" 1986, Kalendarz Bydgoski 1970, artykuły prasowe z; Dziennika Wieczornego, Gazety Pomorskiej, Gazety Wyborczej-Regionalnej, Sygnałów.

KLUB ZINTERESOWAŃ GRACOVIANA

POCZTA W KRAKOWIE W DOBIE WPROWADZANIA KOMUNIKACJI KOLEJOWEJ 15/

Z dniem 15.07.1889 r. zapoczątkował kursowanie na trasie łączącej Kraków-Zagórze ambulans Nr 59. Ten sam ambulans od 1.05.1892 r. podjął kursy do Przemyśla, a od 1.02.1898 r. powrócił na swą poprzednią trasę do Zagórze.

Z dniem 1.05.1899 r. rozpoczęły kursowanie na trasach: Kraków - Itzkania, amb.Nr 91 i Kraków - Tarnopol, amb.Nr 498. Jak już uprzednio wspomniano z przesyłek pocztowych ekspedowanych ambulansem Nr 498 wynika, że powrócił on na swą poprzednią trasę Kraków-Lwów.

Południowo-zachodnia Galicja, a szczególnie rejon Podhala i Podbeskidzia nowosądeckiego, należały do słabo rozwiniętych ekonomicznie co przy bardzo trudnych warunkach terenowych (górzyste okolice) nie sprzyjało budowie kolei. Pierwsza zbudowana na tym terenie kolej Tarnowski-Leluchowska została oddana do użytku 18 sierpnia 1876 r. Z Tarnowa linia biegła do Nowego Sącza (stolicy regionu) a następnie przez Rytro, Muszynę do granicy węgierskiej. Pod koniec XIX wieku zaczęły kursować z Krakowa do Nowego Sącza pociągi w składzie których jeździły następujące ambulanse :

Nr 507	od 1898-02-01	do 1899-05-01
Nr 60	od 1898-05-01	do 1899-05-29 (brak repr.)
Nr 538	od 1899-05-01	

111

112

113

114

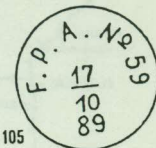
115

116

117

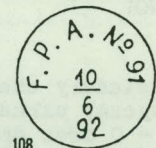
105

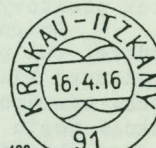
106

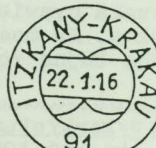
107

108

109

110

W latach osiemdziesiątych XIX wieku Kraków był już dużym węzłem komunikacji kolejowej. Wobec wzmożonego ruchu pociągów zaszła pilna potrzeba odciążenia Dworca Głównego. Podejmując działania w tym kierunku postanowiono, że niektóre pociągi zdążające w kierunku południowym będą rozpoczynały swój bieg ze stacji w Płaszowie. (cdn)

ARTUR MARSY

TABOR SZLAKÓW PKP (8)

9. ELEKTRYCZNE ZESPOŁY TRAKCYJNE EW 90, EW 91, EW 92

Po zakończeniu II wojny światowej na terenie Polski pozostało 80 elektrycznych zespołów trakcyjnych berlińskiej kolei miejskiej *S-Bahn*, które w ramach odszkodowań wojennych przeszły na własność PKP. Choć były one przystosowane do zasilania prądem stałym 800 V za pomocą tzw. trzeciej szyny, dotkliwy brak wagonów osobowych, zwłaszcza dla ruchu podmiejskiego sprawił, iż podjęto decyzję o ich wykorzystaniu. Szczególnie potrzeby w tym zakresie miało Wybrzeże, tam również znajdowało się najwięcej wspomnianych jednostek, dlatego od roku 1948 rozpoczęto pracę przy elektryfikowaniu Gdańskiego Węzła Kolejowego. Jednocześnie ZNTK Lubań Śląski zaczął odbudowę częściowo zniszczonego taboru i przystosowanie go do odbioru prądu z sieci jezdnej.

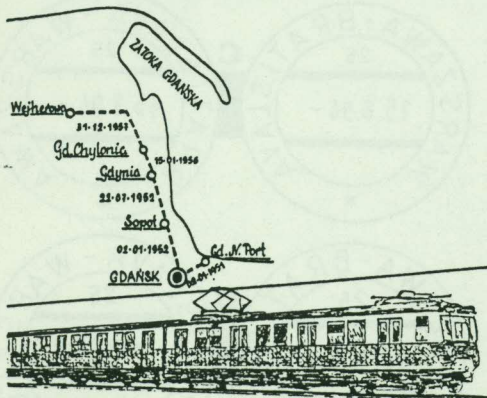
Tabor ten składał się z trzech serii, budowanych w różnych okresach przez fabryki w Bautzen, Görlitz, Kassel, Berlinie oraz Linke-Hofmann we Wrocławiu. Najstarsza seria - EW 90 (lata budowy - 1928-31), która liczyła 54 sztuki, posiadała pudła z blach nitowanych, nowsze serie - EW 91 (1936-43; 20 szt.) oraz EW 92 (1933-35; 6 szt.) miały pudła z blach spawanych. Dodatkowo różniły się między sobą wyposażeniem elektrycznym. Zespoły trakcyjne składały się z dwóch wagonów: silnikowego i doczepnego i rozwijały prędkość do 80 km/h. Łącznie w ZNTK Lubań Śląski w latach 1948-55 odbudowano 48 jednostek, pozostałe w latach 1955-62 zostały zmodernizowane w ZNTK Gdańsk. Wszystkie stacjonowały w elektrowozowni Gdynia Chylonia, oddanej do eksploatacji w roku 1953.

Zespoły serii EW 90/91/92 były eksploatowane od dnia 2.1.1951, kiedy oddano pierwszy elektryfikowany odcinek Gdańsk Główny - Gdańsk Nowy Port. W ramach Planu Sześcioletniego zakończono elektryfikację całego węzła - do Wejherowa trakcja elektryczna dotarła z początkiem 1958 roku. Kres eksploatacji wspomnianych serii taboru położyła zmiana napięcia w sieci trakcyjnej na Wybrzeżu z 800 V na 3000 V. Dnia 19.12.1976 definitywnie została zlikwidowana trakcja 800 V, a miejsce EW 90/91/92 zajęły "wszechwładne" EN 57. Pozostały po tej operacji tabor przeznaczony został na wagony gospodarcze i pociągi sieciowe. Do dziś po całej Polsce rozproszonych jest w takiej postaci około 20 jednostek serii EW 90/91/92, niestety ani jedna z nich nie zachowała się w stanie oryginalnym.

W naszych zbiorach filatelistycznych jedynym śladem po kolei elektrycznej o napięciu 800 V jest stempl okolicznościowy (K - 6/88) przedstawiający profil zespołu trakcyjnego serii EW 90/91/92, stosowany w UPT Gdańsk 1 w dniu 17.09.1988 z okazji Spotkania Klubu Zainteresowań PZF "Kolejnictwo". Analogiczny rysunek oraz mapka Gdańskiego Węzła Kolejowego wraz z datami elektryfikacji poszczególnych odcinków widnieje na dodruku (P - 17/88) wykonanym z okazji Krajowej Wystawy Filatelistycznej "Kolejnictwo'88" w Gdańsku.

P - 17/88

KRAJOWA WYSTAWA FILATELISTYCZNA
"KOLEJNICTWO '88"
GDAŃSK

Kolej elektryczna o napięciu 800 V w zespole Trójmiasta 02-01-1951-19-12-1976

SŁOWACKI AMBULANS

2

Tygodnik "Łączność" w nrze 2/1994 poinformował o inauguracji (18.10.93) regularnego połączenia ambulansowego pomiędzy Bratysławą i Warszawą. Treść notatki przytaczamy poniżej wraz z fotografią.

Trasę obsługują od początku 2 wagony. Pierwotnie słowacki ambulans nosił numer 803 a datowniki posiadały słowacką pisownię Stolicy Polski - "WARSZAWA". Oba komplety stempli różniły się wielkością wyróżników cyfrowych, odpowiednio; 1,7 (A) oraz 2,5 mm (B) wysokości.

Wraz z nowym rozkładem jazdy wprowadzonym 29.05.94, ambulans zmienił numer na 25. W nowych datownikach "WARSZAWA" zawiera już dwie litery "W", natomiast zlikwidowano wyróżniki.

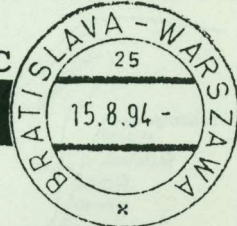
Zasadniczą cechą różniącą datowniki obu wagonów jest wysokość "dwudziestki piątki"; 2,1 (C) oraz 2,4 mm (D).

Datowniki słowackiego ambulansu są jednocześnie pięknymi "polonikami", co podaje się ku uwadze zbierającym wzmiankowane znaki.

Ambulans 803 podstawiany w Bratysławie do „Batorego”, kursującego w relacji Budapeszt – Warszawa, wjeżdża na peron Dworca Wschodniego o godzinie 7.19. Pierwszą, inauguracyjną trasę odbył w łącznościowe święto – 18 października ub.r. i od tego czasu codziennie przewozi ładunki przygotowywane w urzędzie pocztowym Bratysława 090, a przeznaczone dla Urzędu Przewozu Poczty Bytom 2 i Urzędu Wymiany Poczty z Zagranicą Warszawa 3. W jego wnętrzu znajdują się także przesyłki, przemieszczane tranzytem ze Słowacji do Białorusi.

Wielkość ładunku przekazywanego za pośrednictwem słowackiego ambulansu stale wzrasta, a w okresie świątecznym i noworocznym – potęguje się.

W tym roku ambulans Bratysława – Warszawa – Bratysława 803 zostanie przez Administrację Poczty w Słowacji wykorzystany także dla przewiezienia – tranzytem przez Polskę – ładunku pocztowego, przeznaczonego dla odbiorców Litwy, Łotwy, Estonii, krajów skandynawskich oraz Ameryki Północnej i Południowej.

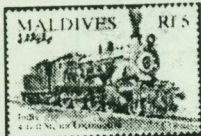

nowości

- █ 1992. . . - ANTIGUA I BARBUDA; [ ] 1 zn. 60c - J.Watt i maszyna parowa.
- █ 1993. . . - TAJLANDIA; [ ] 1 zn. /wydany także w zeszyciku po 5 zn./ "Dzień Komunikacji" 2Baht - m.in. lokomotywa spalinowa.
- █ 1994.06.01 - MACEDONIA; Mi 66 1 zn. "Czerwony Krzyż" 1Den - zburzony dworzec w Skopje.
- █ 1994.09.02 - JAPONIA; [ ] 2 zn. z serii /3/ "Lotnisko Kansai" 2 x 80jen - stacja kolejowa koło lotniska na planie portu lotn.
- █ 1994.09.14 - WIELKA BRYTANIA - WYSPA MAN; Mi 605 1 zn. "Listonosz Pat z wizytą na wyspie Man" 30p - elektryczny wagon silnikowy.
- █ 1994.10.11 - SALWADOR; [ ] 1 zn. z serii /2/ "Transport pocztowy UPAAF" 2.20c - pociąg.
- █ 1994.10.11 - WIELKA BRYTANIA - WYSPA MAN; Mi 614 1 zn. "Boże Narodzenie 1994" 19p - gwiazdor i pociąg specjalny.
- █ 1994.10.31 - RUMUNIA; [ ] 1 zn. "125 lat kolei" 90L - pierwszy parowóz rumuński.

- █ 1994.11.15 - GUJANA; [ ] 4 zn., 3 ark. i 2 bloki "Lokomotywy parowe XIXw." 4 x 25d, 3 ark. 8 zn. x 30d, 2 bl. x 325d.
- █ 1994. . . - GUJANA; [ ] 4 zn. i 2 bloki "dawne parowozy" 2 x 25, 2 x 300, bl. 250 i 300S - parowozy.
- █ 1994. . . - AUSTRALIA; [ ] 1 zn. 45c - Most Harbour w Sydney.
- █ 1994. . . - MALEDIWIY; [ ] 4 zn. "Lokomotywy azjatyckie" 25L, 5,10,15Rf - parowozy: indonezyjski, indyjskie i Chiński.
- █ 1994. . . - MALEZJA; Mi 524 1 zn. "100 lat elektryczności w Malesji" 1RM.
- █ 1994. . . - MEKSYK; [ ] 1 zn. 1.30P - podmiejski wagon silnikowy.
- █ 1994. . . - PARAGWAJ; [ ] 1 zn. 100c - parowóz.
- █ 1994. . . - WIELKA BRYTANIA; [ ] 4 zn. po 25p w zeszyciku. Na okładce m.in. poc.osobowy z parowozem.
- █ 1994. . . - WJETNAM; [ ] 3 zn. "Tramwaje" 400,900,8000D.
- █ 1995.02.08 - WIELKA BRYTANIA - WYSPA MAN; [ ] 4 zn. i blok "100 lat kolejki górskiej Snaefell" 20,24,35,42p, bl. 1L - elektryczne wagony silnikowe, parowóz, stacja.
- █ 1995.03.08 - NAMIBIA; [ ] 4 zn. "100 lat kolei" 35,70,80c, 1.10 Nd - lokomotywy.

KLUBOWA LISTA WIECZYSTA

Pora już była najwyższa, aby wydać aktualną listę adresową wszystkich Członków KZ PZF "Kolejnictwo". Przypomnijmy, że ostatnia jej wersja ukazała się w formie maszynopisu w 1987 roku, gdy klub liczył 104 osoby. Od tego czasu liczebność wzrosła o ponad 80%, wielu Kolegów ubyło, zaś swoista "rewolucja" adresowa po 1990 roku, do reszty zdeaktualizowała ją.

W porozumieniu z Kol. Jackiem Plewnią ze Szczecina, który podjął się wykonania tegoż wydawnictwa (i to, za jedyne 40 gr za egz., pięknie dziękujemy!), zdecydowaliśmy, że LISTA zostanie wydana starannie tzn. komputerową czcionką, na barwnym papierze i w sztywnej okładce. Zarazem przyjęto koncepcję, aby LISTA mogła być co roku uzupełniana na bieżąco o nowe adresy. Stąd też uważamy, iż następne nowe wydanie listy adresowej naszego klubu w formie broszury, ukaże się nie prędzej niż w roku 2000.

LISTA, oprócz adresów, podaje także aktualny wiek Członka oraz jego związek zawodowy z PKP. Okazało się w ten sposób, że równo 50% stanowią pracownicy kolei. Świadczy to dobitnie, iż znakomita większość kolejarzy wybiera swój zawód z umiłowania zainteresowań.

LISTA jest wieczysta, tzn. zawiera także nazwiska (bez adresu) tych Kolegów, którzy zmarli, zostali dyscyplinarnie skreśleni bądź na własne życzenie zrezygnowali z przynależności. Każdy Członek posiada swój klubowy (niepowtarzalny) numer, którym winien posługiwać się przy dokonywaniu wpłat i prowadzeniu korespondencji.

Gwoli pełnego obrazu naszego klubu, zamieszczamy poniżej jeszcze dwie tabelki. Pierwsza przedstawia kształtowanie się stanu ilościowego na przestrzeni 10 lat, zaś druga strukturę wiekową Członków.

Stan osobowy

Rok	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	Od początku
Przybyło	85	16	20	10	19	7	9	3	4	9	182
Ubyło	-	-	-	-	2	2	-	36	5	21	66
Stan	85	101	121	131	148	153	162	129	128	116	116

Przedział wiekowy

do 19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80-89
6	7	14	40	21	17	8	3

Trudno na ich podstawie cokolwiek w sposób pewny analizować, ciekawie natomiast mogłoby wyglądać porównanie w/w danych z innymi klubami zainteresowań, ale takimi zestawieniami nie dysponujemy. Dodajmy jeszcze, iż na koniec maja br. stan ilościowy zwiększył się do 120 osób.

BĘDZIE DATOWNIK: KRAKÓW 1 XI Konferencja Naukowa
31.05.1995 »Pojazdy szynowe«

 Stanisław Skonecki, _____, 81-402 Gdynia, poszukuje do zbioru "Znaki pocztowe poczty pruskiej w latach 1818 - 1890" (tereny w obecnych granicach Polski), jednowierszowych stempli z nazwą miejscowości oraz numerowych, składających się z czterech koncentrycznych kół z numerem w środku. Możliwość kupna lub wymiany.

Opracowanie redakcyjne i graficzne - Krystian Żurawski, »Nowości« - Leszek Wincenciak, tłumaczenia z EMS - Robert Tomański, aktualności - Franciszek Sołga, współpraca - Artur Marsy. Adres do korespondencji - K. Żurawski, P-34 87-140 Chełmża. Wyk. Sp- nia Mieszk. w Chełmży. ●N. 150 egz.● 60 gr-6000 zł